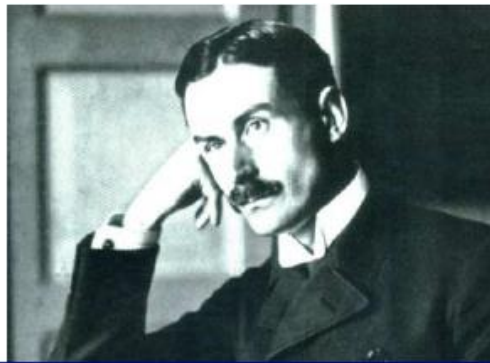

PRODUCTIES

HET BELEEFDE GENOT vzw

Update: mei 2013

„Wo ich bin, ist Deutschland“

Wie was / is Thomas Mann?

Inleiding

Het Beleefde Genot is niet alleen een culturele en literaire kring die lezingen en andere culturele activiteiten organiseert maar het is ook de producent van een aantal culturele en literaire lezingen (zie hierna).

Deze uiteenzettingen worden doorgaans geïllustreerd met een powerpoint-presentatie, soms met muziekvoorbeelden. De duur varieert van ongeveer 1.15 u tot maximum 2 uur.

Wij bieden steeds gelegenheid tot het stellen van vragen, het is echter de organiserende partij die dit bepaalt.

Behalve deze eigen lezingen beschikken wij ook over een bibliotheek met verschillende DVD's over allerhande culturele onderwerpen, o.a. een operacollectie van ca. 60 opera's, in het Nederlands ondertiteld.

Deze DVD's kunnen gehoord worden met of zonder inleiding of nabespreking door één van onze medewerkers. Indien er een inleiding of nabespreking gewenst is, vragen wij € 50 per inleiding/nabespreking. Dezelfde voorwaarden als voor een gewone lezing zijn dan geldig (zie bijlage)

Eigen producties Het Beleefde Genot

“Wie was / is Thomas Mann?” – door Roland Ranson

Thomas Mann, wij hoeven hem niet voor te stellen... alhoewel! Thomas was niet de enige romanschrijver in de familie; zijn oudere broer Heinrich maakte naam met satires op het Duitsland van Wilhelm II en zijn zoon Klaus schreef met *Mephisto* (1936) een prachtige sleutelroman over het theater onder de nazi's.

Thomas was wel de enige die de Nobelprijs kreeg: in 1929 voor zijn grote roman *Buddenbrooks*, maar in 1929 begreep niemand waarom het Nobelprijsc comité in haar diploma niet repte over het toen vijf jaar oude magnum opus *De Toverberg* of over perfecte novelles als *Tonio Kröger* en *De dood in Venetië* waarin Mann zijn belangrijkste thema's, de decadentie en de verhouding tussen de kunstenaar en de gewone burger, uitwerkte.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

“Doktor Faustus van Thomas Mann?” – door Roland Ranson

In *Doktor Faustus* verkent Mann het idee dat toewijding aan de kunst kan verworden tot een contract met de duivel, waarmee hij zich tevens rekenschap probeert te geven van de romantisch-muzikale, maar tegelijkertijd nihilistische factoren binnen de Duitse traditie. Door de compositie van het boek op twee tijdsniveaus, de verteltijd en de vertelde tijd, wordt Leverkühns levenslot tevens verbonden met de (voor Zeitblom) actuele geschiedenis van Duitsland. In zekere zin is het boek dan ook op te vatten als een indringende analyse van de 'fascistisch-demonische trekken van de Duitse aard'.

Roland Ranson houdt een lezing over het magnum opus van Thomas Mann. Hij zal een poging ondernemen om Doktor Faustus te interpreteren niet alleen literair maar ook politiek. De biografie van duivelskunstenaar Adrian Leverkühn wordt naast die van het (duivelse?) Duitsland tot 1945 geleegd. Ook aan parallellismen met Friedrich Nietzsche wordt aandacht besteed.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

Richard Minne (1891-1965) – door Roland Ranson

U gaat op zoek naar die Minne, naar die rabauw, vrijsschutter, politicus zonder partij, revolutionair zonder systeem, moralist zonder geloof, zeer menselijke mens.

Wil je meer weten over de man en over zijn poëzie? Roland Ranson laat ons kennis maken met misschien wel de beste Vlaamse dichter uit het interbellum.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

“Ik besta uit literatuur, ik ben niets anders en kan niets anders zijn” leven & werk van Franz Kafka door Roland Ranson

Onder de titel, *'Ik besta uit literatuur, ik ben niets anders en kan niets anders zijn'* belicht Roland Ranson het leven en het werk van de Praagse, Duitstalige schrijver Franz Kafka.

Het is vooral de bedoeling de toehoorder een soort van leidraad aan de hand te doen om de weg te vinden in het toch enigszins duistere en labyrintische werk van Kafka.

Naast een leven dat volledig in het teken stond, ja, beheerst werd door de literatuur, wordt zijn werk, *Das Urteil* (Het vonnis), *Die Verwandlung* (De Metamorfose / De Gedaanteverwisseling), *Amerika / Der Verschollene* (Amerika / De vermiste), *Der Process* (Het Proces) en *Das Schloss* (Het Slot) van wat dichterbij bekeken.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

Hermann Hesse door Roland Ranson

Roland Ranson brengt het verhaal over een bijzonder boeiend mens en kunstenaar: Hermann Hesse, de nachtegaal onder de kanariepietjes in de kooi van de Duitse huisbakkenheid, zoals zijn vriend Thomas Mann hem noemde.

In de eerste plaats een rusteloze zoeker naar zichzelf en zijn plaats in het hiernumaals, een zoektocht die hij mooi wist uit te schrijven in zijn sterk autobiografische romans en novellen zoals *Peter Camenzind*, *Demian*, *De Steppenwolf*, *Narcis* en *Goldmund* en vooral *Het Kralenspel*.

Zonder het zelf te willen werd hij tijdens de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw tot een cultfiguur, vooral bij veel jongeren van de hippiecultuur

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

“Zwoele erotiek of lege stilte?” – door Bart Madou

Dante Gabriel Rossetti was op zijn zachtst gezegd een merkwaardige figuur in het artistiek milieu van zijn tijd. Hij was een autodidact die na een eerste negatieve kritiek op zijn werk het besluit nam nooit meer te exposeren. En met dat besluit was de mythe rond Rossetti natuurlijk geboren. Wij kunnen twee perioden in zijn artistieke leven onderscheiden. Zelf oprichter en trekker van de Prerafaelitische broederschap was hij in een eerste periode vooral bezig met aquarellen en tekeningen. Zijn liefde voor de Vlaamse primitieven, de miniatuurkunst en de Italiaanse schilders van de vroege renaissance uit zich in zijn werk. Vanaf 1858 slaat hij een andere richting in en krijgen wij zijn beroemde zwoele vrouwenportretten vol onderhuidse symboliek. Bart Madou heeft het ook over Rossetti's artistieke entourage.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

Een winter op Mallorca – George Sand en Frédéric Chopin door Bart Madou

In 1936 ontmoette de timide Chopin in Parijs de zes jaar oudere vrijgevochten schrijfster George Sand. De winter van 1838/39 brachten ze samen door op Mallorca. Maar wat kwamen die twee daar in 's hemelsnaam zoeken?

Vooraleer hierop in te gaan zal Bart Madou eerst een andere vraag trachten te beantwoorden: namelijk, wat vonden die twee eigenlijk in elkaar? Hoe is het zo ver gekomen dat twee zo tegengestelde naturen als Sand en Chopin elkaars geliefden werden? En wie was die onconventionele George Sand eigenlijk? En wie was de frêle Frédéric Chopin?

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie en muziekvoorbeelden

Prijs: € 100

De vrouwen van Kafka door Bart Madou

Op de vraag wat liefde was, antwoordde Kafka ooit: “Liefde is alles wat ons leven verdiept, verruimt en verrijkt”, een mooie gedachte, maar Kafka's houding ten opzichte van de liefde was gecompliceerd, ambivalent en tragisch.

Kafka beseftte dat zijn liefdesleven een jammerlijke mislukking was. Wij weten ook hoe eenzaam hij was, ondanks de nabijheid van zijn familie, zijn vele vrienden en de vrouwen die hij liefhad. Niemand was in staat hem vertroosting te brengen. En toch was het de vrouw van wie hij verlangend de bevrijding van dit afgrijselijke gevoel van isolement verwachtte. Maar de liefde was niet in staat om zijn eenzaamheid te overwinnen, terwijl zijn eenzaamheid te sterk was om in liefde te kunnen groeien.

Aan de hand van fragmenten uit zijn dagboeken en zijn brieven aan Felice Bauer en Milena Jesenska, schetst Bart Madou een beeld van de getormenteerde minnaar en schrijver.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

Adagietto – Alma & Gustav Mahler door Bart Madou

'Mijn grootste verdienste is dat ik de musici dwing datgene te spelen wat er in de partituur staat', beweerde Mahler. Hij leidde de Weense Hofopera van 1897 tot 1907, een glorieus decennium waarin dit door en door reactionaire instituut grondig werd afgestoft. Het repertoire werd ingrijpend vernieuwd, uitgezongen zangers en dito zangeressen werden met pensioen gestuurd, luidruchtige laatkomers mochten de zaal niet meer in, er werd

opgetreden tegen de luimen van de primadonna's en primasignores, de door hen ingehuurde *claque* werd verboden en van zowel de vocalisten als de instrumentalisten werd discipline en precisie geëist. Hij was onverbiddelijk, een dictator en een perfectionist.

Alma was dan weer heerszuchtig, de gereïncarneerde *belle dame sans merci*, een alle mannenharten ontregelende schoonheid, die bovendien zeer intelligent en kunstzinnig was. Zij had al een pianosonate, delen van een opera en meer dan honderd liederen gecomponeerd toen Mahler haar, in hun verlovingstijd, het componeren doodeenvoudig verbood. *'Er is in ons huis maar één componist. Dat ben ik'*, schreef hij zijn aanstaande echtgenote. Het is de grote neurose van haar leven geweest, *'een schrijnende wonde die nimmer is geheeld'*.

Zo'n huwelijk had dus geen schijn van kans, en zo is het ook gebeurd, ondanks een wanhopige 'Wiedergutmachung' van Mahler.

Bart Madou schetst in een proloog het leven van beide echtgenoten vóór hun huwelijk, daarna staat hij lang stil bij tien jaar huwelijk tussen Gustav en Alma en in een epiloog krijgt u te horen hoe het Alma na Gustavs vroege dood vergaan is.

Duur: 2 u met powerpointpresentatie en muziekvoorbeelden

Prijs: € 125

Het literaire en artistieke zelfportret door Bart Madou

Zelfportretten, net als portretten, zijn een schilderkunstig genre, geen literair, beweert Geerten Maria Meijnsing in Stukwerk

In de loop van zijn lezing behandelt Bart Madou de drie vragen die Meijnsing ook stelt. Eén, wordt met een literair zelfportret zoiets als autobiografie bedoeld? Twee, hoe doe je dat, een literair zelfportret maken? En drie, wat voor trucs kunnen daarvoor gebruikt worden? Dit wordt geïllustreerd met talrijke voorbeelden, zowel uit de literatuur als uit de beeldende kunsten.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

Le sacre du printemps, een scharniermoment door Bart Madou

Aan bod komt de oud-russische heidense traditie van het mensenoffer, de toonzetting van dergelijk thema door de emigré Stravinsky, de creatie van het ballet door Diaghilev en zijn Ballets Russes, het onthaal bij de première in Parijs in 1913 en de reconstructie van deze eerste opvoering.

Deze lezing wordt uitvoerig geïllustreerd met verschillende fragmenten.

Duur: 1.30 u met filmfragmenten

Prijs: € 100

Het schone van de schijn: Wenen rond 1900 door Bart Madou

Het Weense culturele en societyleven van de periode rond het fin-de-siècle wordt gekenmerkt door de schone schijn, die overal als een soms heel dikke laag vernis over de onderliggende werkelijkheid lag.

Alles was mooi, schoon, maar in wezen slechts schijn. Onder die schoonheid was er slechts hypocrisie, leugenachtigheid, valsheid enzovoort.

Nu kunnen we ons enerzijds concentreren op het schone van die schijn, en dat gaan we hierna zeker veelvuldig doen, ofwel op louter de schijn.

Bart Madou probeert vooral de schoonheid naar voor te brengen, maar daarbij wijst hij op de schijn ervan die de minder schone werkelijkheid verbergt.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie en muziekvoorbeelden

Prijs: € 100

Gustav Klimt (1862-1918) door Bart Madou

Net als de ander intellectuelen en kunstenaars van zijn generatie had Klimt deel aan de culturele crisis die werd gekarakteriseerd door de dubbelzinnige combinatie van een collectieve oedipale revolte – een zich verzetten tegen de vaders, de Gründer – en een narcistische, op zich zelf betrokken zoektocht naar een nieuw ik.

Om zich af te zetten tegen de traditionele opvattingen richtte Klimt de Wiener Secession op, de Oostenrijkse variant van de Jugendstil. Klimt kreeg later erkenning maar distantieerde zich later toch van de Secession.

Symboliek, erotisch, uitgesproken zin voor het decoratieve en bevallige verfijning kenmerken zijn schilderijen en tekeningen. In zijn allegorische voorstellingen en in zijn talrijke portretten weeft hij op een ongeëvenaarde manier gestileerde kleurvlakken door elkaar als een soort patch-work.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie en muziekvoorbeelden

Prijs: € 100

Nakba: etnocide/memoricide door Bart Madou

Als de ene etnische groep de andere verdrijft, dan is dat etnische zuivering volgens iedere definitie ervan. Palestina 1948. Iedereen wist het, maar Europa bleef stil om wat het de Joden zelf had aangedaan.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

“Le sacre du printemps, een scharnierpunt in de Westerse cultuur”- door Bart Madou

Le Sacre du Printemps geldt als een van de meest revolutionaire werken van de 20e eeuw. De première vond plaats op 29 mei 1913 in het Théâtre des Champs-Élysées te Parijs. Pierre Monteux dirigeerde het orkest. Het idee voor het ballet kwam voort uit Nikolaj Rjorichs (Roehrig) belangstelling voor primitieve culturen. Hij schilderde de decors en ontwierp de kostuums. Stravinsky zelf schreef het scenario en de muziek. Het ballet bestaat uit twee delen: *l'Adoration de la Terre (De aanbidding van de Aarde)* en *Le Sacrifice (Het Offer)*. De choreografie was van de danser Vaslav Nijinsky van les ballets Russes. Na de première sprak de kritiek van *Le massacre du tympan (De slachting van het trommelvlies)*.

Duur: 1.30 u. of 2 u. met filmfragmenten

Prijs: € 100

“Ik heb mijn ketens lief gekregen” - Marina Tsvetajeva door Bart Madou

Marina Ivanovna Tsvetajeva (1892 - 1941) is zonder twijfel de meest tragische grote dichtergestalte van de eerste helft van de twintigste eeuw.

In 1922 verliet Marina met haar man haar vaderland waar voor haar dichterschap geen plaats meer was. In Praag werd in 1925 zoon Georgi geboren. Later dat jaar streek het gezin neer in Parijs, op dat moment het belangrijkste culturele centrum voor Russische emigranten.

In hun ballingschap leefden zij in stuitende armoede. Door haar compromisloze aard werd Marina in emigrantenkringen meer en meer geschuwd en gebroodroefd. Intussen werd zij in de Sovjet-Unie uit de literatuurgeschiedenis verwijderd.

Ten slotte keerde in 1939 ook Marina met de nu veertienjarige Georgi terug. Zeer tegen de zin van haar zoon vertrokken beiden na de Duitse inval begin augustus 1941 naar de Tataarse Autonome Republiek, waar zij werden ingekwartierd bij een echtpaar.

Op 31 augustus 1941 pleegde zij zelfmoord door verhangning.

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

“Ik wandel door Theresiënstadt” – kunstbeleving in de kampen door Bart Madou

Deze lezing bestaat uit drie delen. Deel één tracht een beeld te geven van het dagelijkse leven in Theresiënstadt waar van november 1941 tot april 1945 ca. 144.000 Joden (over)leefden.

In deel twee besteden wij aandacht aan enkele kunstenaars en hun kunstuitingen in het getto van Theresiënstadt. Zo maken wij kennis met Ilse Weber, Viktor Ullmann, Pavel Haas, Hans Krasa en Kurt Geron en hun werk.

In een derde deel focussen wij op enkele kunstenaars die in andere kampen of getto's verbleven: Bruno Schulz, Vera Gran, Ervín Schulhoff en nog een paar anderen

Duur: 1.30 u met powerpointpresentatie

Prijs: € 100

Verwacht:

- **Het geval Wagner (najaar 2013)**
- **De ring van de Nibelung (najaar 2013)**
- **Het War Requiem van Benjamin Britten (voorjaar 2014)**

Bijlage: Het Beleefde Genot - voorwaarden en tarieven

- Een afspraak voor een lezing dient minsten één maand op voorhand gemaakt te worden, tenzij de spreker en de organiserende partij in onderling overleg tot een vergelijk komen.
- Bij elke lezing is er een hand-out voorzien (van 2 tot 8 blz.). Deze hand-out wordt gratis elektronisch ter beschikking gesteld (pdf-formaat). Het Beleefde Genot kan desgevallend ook voor gedrukte exemplaren zorgen à € 0,08 per pagina in kleur en € 0,02 per pagina in zwart/wit.
- Transportkosten binnen een straal van 20 km zijn inbegrepen, buiten een straal van 20 km vragen wij een terugbetaling van de kosten op basis van het tarief openbaar vervoer voor één persoon (zonder korting)
- Bij elke lezing kan er max. 1 begeleidend persoon van Het Beleefde Genot gratis deelnemen
- De spreker brengt zijn eigen laptop mee
- De organiserende vereniging zorgt in principe voor een projector , een projectiescherm en verlengsnoer(en) en desgevallend voor de mogelijkheid om DVD's of CD's af te spelen.
- Indien Het Beleefde Genot voor boven genoemd materiaal dient te zorgen, dan hanteren wij de volgende tarieven:
  - Gebruik van projectiescherm (1,5 m x 2 m) € 5
  - Gebruik van projector € 15
  - Gebruik van DVD/CD-speler en geluidsversterking (Home Cinema) € 10
  - Gebruik van microfoon (head set) incl. geluidsversterking € 15
- Eventuele rechten (auteursrechten, vertoningsrechten, billijke vergoeding enz.) zijn ten laste van de organiserende partij
- Er dient geen BTW betaald aangezien Het Beleefde Genot vrij is van BTW-heffing.
- Het honorarium dient binnen de maand na de lezing betaald te worden op rekening nr. BE71 0014-8517-3969 van Het Beleefde Genot vzw